

Budapesti jegyzetek

Amiről a régi utcanévtáblák

nem mesélnek

244

Ma már olyan kérelmek is érkeznek a tanácshoz, amelyben a dolgozók azt javasolják, változassák meg egyes utcák nevét. Olyan emberek neveit akarják látni a budapesti dolgozók az utcatáblákon, akik tiszteletet keltenek bennük, akik a régmúltak és közelmúltak a dolgozó népeért folyó harcokban élen jártak. S egyre több új utcanév születik a dolgozók javaslatai alapján. Ma ilyen egyszerű egy utcaelnevezési ügy. De lapozzuk csak fel a Székesfővárosi Statisztikai Hivatal statisztikai közleményeinek 1940-ben megjelent 93. kötetét — megismerhetjük belőle, milyen bonyodalmaikkal járt például a múlt század második felében, mikor a nagypolgárok és a Habsburgok felé egyaránt kacsintgató „községtanács” utcaelnevezésre készült.

1861 után Pest megmagyarosította a város utca neveit: a névtelen utcáknak pedig nevet adott. Külön bizottság készítette az utcanévjavaslatokat. Az Ullői-úton, az Orvostani Intézet helyén akkoriban egy sarokház állt, me-

lyet Szevetenay Márton gazdag ügyvédől bérelt a város és kaszárnyának használta. Nem volt hivatalos neve annak az utcának, mely a kaszárnya sarkán merőlegesen hajlott az Ullői-útra. A névadó bizottság tehát azt ajánlotta a községtanácsnak: nevezék el ezt az utcát — minthogy kaszárnya van a közelében — Savoyai Jenő-utcának. A javaslat idő előtt kipattant, amiből azután kavargás támadt. Szevetenay Márton ugyanis szigorú hangon tiltakozott az ellen, hogy a kaszárnya mellett elhaladó névtelen utcát másról, mint róla nevezék el. Ehhez az utcanévhez — úgymond — egyedül csak neki van joga, ki házáat kaszárnya céljára olcsó áron adta bérbe a városnak és ezzel nagy szolgálatot tett Pest városának. De nem is egy utcanévre tart igényt, hanem kettőre. Ugyanis azt követeli, hogy a kaszárnyával szomszédos utcát Szevetenay-utcának, az azzal párhuzamosan haladó másik névtelen utcát pedig keresztnevé-

ről, Márton-utcának nevezék el. A községtanács egy-ideig tanakodott, műtűvő legyen, de nem sokáig tanakodott. Kapta-fogta magát és elnevezte az egyik utcát, Szevetenay-utcának, a másikat Márton-utcának. Eugen Savoyai herceg pedig, aki sok csatában győzött — az utcaelnevezés háborújában Szevetenay Mártonnal szemben elvesztette a csatát.

Amikor a leégett német színháznak még a helyét is beépítették, a város új nevet keresett a Színház-tér számára. Erre Lyka Demeter Anasztáz borkereskedő és bankár azt ajánlotta, hogy jótékony alapítványul, vagy más célra nagyobb összeget hajlandó letenni a város számára, ha a régi Színház-teret Lyka-ternek nevezzik el. Ekkoriban tartotta azonban esküvőjét a királyi pár legidősebb leánya, Gizella. Itt már nem volt elég a bankár által ajánlott összeg — hiszen most nem régóta halott, hanem élő királyi sarjról volt szó. S a tér neve Gizella-tér lett.

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy:

925.092.1

Hely:

Idő:

185/185ⁿ

Szerző:

Cím:

Amiről a régi utca elvett nevet

Forrás:

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. fiz.)

(Oldal)

27. 09

1852.

188

Személy:

Helyszám: